

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w SŁUPSKU**

**Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie
Powiatu Słupskiego w 2020 roku**

**Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie Powiatu Słupskiego w 2020 roku**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 195), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi jakimi winien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Sprawowanie nadzoru w wyżej wymienionym zakresie jest podejmowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowią przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu profilaktycznych i naprawczych działań.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku jest włączony do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- monitoringu jakości wody do spożycia;
- monitoringu jakości wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i w pływalniach;
- systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF;
- systemu informowania o kosmetykach i substancjach chemicznych – RAPEX;
- system monitorowania i ostrzegania o dopalaczach – SMIOD;
- systemu rejestracji chorób zawodowych;
- elektroniczne rejestry chorób zakaźnych/zakażeń;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek – ESNDS(e-szczepionka);
- System Monitorowania Zagrożeń (SMZ);
- System Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych – SRWE;
- Rejestr Ognisk Epidemicznych – ROE.
- Udostępnienie zasobów Ogólnopolskiego Systemu Nadzoru Epidemiologicznego i Środowiskowego nad Bezpieczeństwem Ludności – EpiBaza;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej – SEPIS.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Tab. 1. Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu słupskiego w latach 2019-2020.

Lp.	Jednostka chorobowa		2019		2020	
			Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność
1	Cholera		0	0,00	0	0,00
2	Dur brzuszny		0	0,00	0	0,00
3	Dury rzekome A, B, C		0	0,00	0	0,00
4	Salmonelloza	zatrucie pokarmowe	3	3,04	18	18,22
5		posocznica	0	0,00	2	2,02
6		inne zakażenie pozajelitowe	0	0,00	0	0,00
7	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)		0	0,00	0	0,00
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	0	0,00	0	0,00
9		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	0	0,00	0	0,00
10		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0,00	0	0,00
11		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0,00	0	0,00
12		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0,00	0	0,00
13		wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	28	28,34	24	24,30
14		inne określone - <i>Campylobacter</i>	4	4,05	2	2,02
15		nieokreślone	0	0,00	1	1,01
16	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		0	0,00	1	1,01

17	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	0	0,00	0	0,00
18		jadem kielbasianym (botulizm)	0	0,00	1	1,01
19		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>	0	0,00	0	0,00
20		inne określone	0	0,00	0	0,00
21		nieokreślone	0	0,00	0	0,00
22	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2		0	0,00	0	0,00
23	Giardioza (lamblioza)		0	0,00	1	1,01
24	Kryptosporidioza		0	0,00	0	0,00
25	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	90	91,10	14	14,17
26		wywołane przez norowirusy	93	94,14	8	8,10
27		inne określone	8	8,10	9	9,11
28		nieokreślone	23	23,28	9	9,11
29	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		69	69,84	15	15,18
30	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	145	146,77	85	86,05
31		w tym u dzieci do lat 2	37	37,45	27	27,33
32	Dżuma		0	0,00	0	0,00
33	Tularemia		0	0,00	0	0,00
34	Wąglik		0	0,00	0	0,00
35	Brucelloza: nowe zachorowania		0	0,00	0	0,00
36	Nosacizna		0	0,00	0	0,00
37	Leptospiroza		0	0,00	0	0,00
38	Jersinioza pozajelitowa		1	1,01	0	0,00
39	Mikobakteriozy - inne i BNO		1	1,01	0	0,00
40	Listerioza		1	1,01	0	0,00
41	Tęžec	ogółem	0	0,00	0	0,00
42		noworodków	0	0,00	0	0,00
43	Błonica		0	0,00	0	0,00
44	Krzusiec		5	5,06	1	1,01
45	Płonica (szkarlatyna)		37	37,45	20	20,25
46	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	1	1,01	0	0,00
47		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1,01	0	0,00
48		posocznica	0	0,00	0	0,00
49		inna określona i nieokreślona	0	0,00	0	0,00
50	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	17	17,21	21	21,26
51		róża	15	15,18	21	21,26
52		zespół wstrząsu toksycznego	0	0,00	0	0,00
53		gorączka płożowa	0	0,00	0	0,00
54		inna określona i nieokreślona	3	3,04	0	0,00
55	Legionelloza	choroba legionistów	0	0,00	0	0,00
56		gorączka Pontiac	0	0,00	0	0,00
57	Kiła	wrodzona i noworodków	0	0,00	0	0,00
58		wczesna	2	2,02	3	3,04
59		późna	0	0,00	0	0,00
60		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	0	0,00	2	2,02
61	Rzeżączka		3	3,04	1	1,01
62	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie		0	0,00	0	0,00
63	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		0	0,00	1	1,01
64	Borelioza z Lyme		177	179,16	98	99,21
65	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		1	1,01	0	0,00

66	Dur wysypkowy	0	0,00	0	0,00	
67	Gorączka Q	0	0,00	0	0,00	
68	Gorączka plamista i inne riketsjozy	0	0,00	0	0,00	
69	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	0	0,00	0	0,00
70		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0,00	0	0,00
71	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0,00	0	0,00	
72	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	0	0,00	0	0,00
73		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	0	0,00	0	0,00
74		inne i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
75	Wścieklizna	0	0,00	0	0,00	
76	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	28	28,34	20	20,25	
77	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0,00	0	0,00	
78	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	0	0,00	0	0,00
79		inne określone	0	0,00	0	0,00
80		nieokreślone	1	1,01	0	0,00
81		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	0	0,00
82	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0,00	1	1,01
83		opryszczkowe	0	0,00	0	0,00
84		inne określone i nieokreślone	0	0,00	2	2,02
85		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	0	0,00
86	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)	0	0,00	0	0,00	
87	Gorączka zachodniego Nilu	0	0,00	0	0,00	
88	Żółta gorączka	0	0,00	0	0,00	
89	Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa	0	0,00	0	0,00
90		inna określona i nieokreślona	0	0,00	0	0,00
91	Choroba wywołana przez hantawirusy	0	0,00	0	0,00	
92	Ospa wietrzna	467	472,70	239	241,95	
93	Ospa prawdziwa	0	0,00	0	0,00	
94	Odra	0	0,00	0	0,00	
95	Różyczka	0	0,00	0	0,00	
96	Pryszczyca	0	0,00	0	0,00	
97	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1	1,01	0	0,00
98		typu B - ostre	0	0,00	0	0,00
99		typu B - przewlekłe i BNO	5	5,06	4	4,05
100		typu C – ostre - ogółem	10	10,12	0	0,00
101		typu C – ostre wg definicji UE	0	0,00	0	0,00
102		typu C – przewlekłe i BNO	0	0,00	5	5,06
103	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	1,01	0	0,00	
104	Nowo wykryte zakażenia HIV	3	3,04	3	3,04	
105	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	2	2,02	0	0,00	
106	Malaria (zimnica)	0	0,00	0	0,00	
107	Bąblowica (echinokokoza)	0	0,00	0	0,00	
108	Wągrzyca (cysticerkoza)	0	0,00	0	0,00	
109	Włośnica	0	0,00	0	0,00	
110	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	17	17,21	2	2,02
111		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	4	4,05	1	1,01
112		posocznica	12	12,15	1	1,01
113		inna określona i nieokreślona	8	8,10	0	0,00
114	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>	0	0,00	0	0,00	

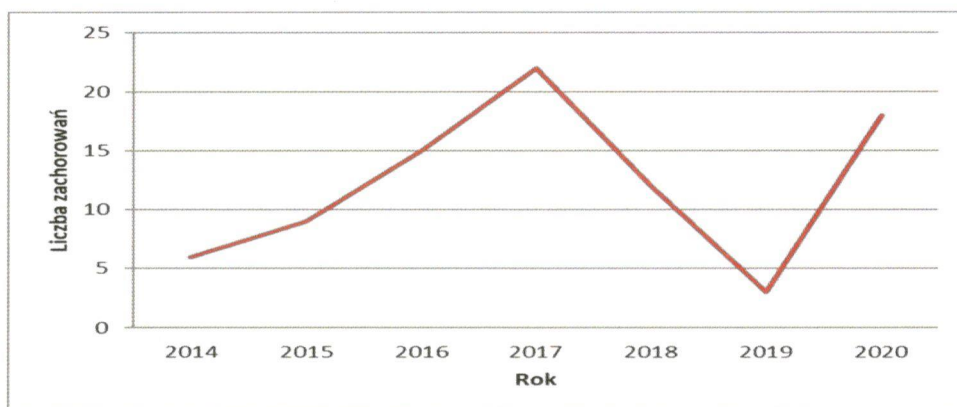

115	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna ¹⁾	ogółem	0	0,00	0	0,00
116		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0,00	0	0,00
117		posocznica	0	0,00	0	0,00
118		inna określona i nieokreślona	0	0,00	0	0,00
119	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	1	1,01
120		inne określone	0	0,00	0	0,00
121		inne, nieokreślone	1	1,01	0	0,00
122	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		0	0,00	0	0,00
123	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		0	0,00	0	0,00
124	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		0	0,00	0	0,00
125	Zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych (w tym grypa)		14010	14181,17	8666	8772,94
126	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona	0	0,00	0	0,00
127		inne określone i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
128	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	0	0,00	1	1,01
129		listerioza	0	0,00	0	0,00
130		inne określone i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
131	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej		0	0,00	0	0,00
132	Zatrucia pestycydami – ostre		0	0,00	0	0,00
133	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożywanymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0,00	0	0,00
134		grzyby	0	0,00	0	0,00
135		jagody i inne części roślin	0	0,00	0	0,00
136	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny	0	0,00	0	0,00
137		dioksyny	0	0,00	0	0,00
138		polichlorowane bifenyle	0	0,00	0	0,00
139		inne określone i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
140	Zakażenie wirusem Zika		0	0,00	0	0,00
142	Gruźlica		21	21,26	20	20,25
143	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		0	0,00	3302	3342,74
144	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe		0	0,00	1	1,01

ZATRUCIA POKARMOWE I ZAKAŻENIA JELITOWE

Zatrucia i zakażenia pokarmowe, czyli ostre schorzenia żołądkowo-jelitowe, mogą być wywoływane przez różne czynniki etiologiczne - bakterie, wirusy, pasożyty, toksyny roślinne i zwierzęce. W 2020 roku na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano ogółem 186 przypadków zakażeń żołądkowo-jelitowych i zatruc pokarmowych, w tym 46 przypadków bakteryjnych zatruc/zakażeń pokarmowych. Zakażenia bakteryjne wywołane były następującymi drobnoustrojami: *Clostridioides difficile* (24 zachorowania) (Tab. 1), *Salmonella sp.* (18 zachorowań) (Tab. 1, Ryc. 1), przebiegające głównie pod postacią niezytu żołądkowo-jelitowego, które były najczęstszą przyczyną bakteryjnych zakażeń pokarmowych. Ponadto odnotowano 1 zatrucie pokarmowe spowodowane jadem kiełbasianym. W 3 przypadkach nie ustalono czynnika etiologicznego, który spowodował zatrucie pokarmowe.

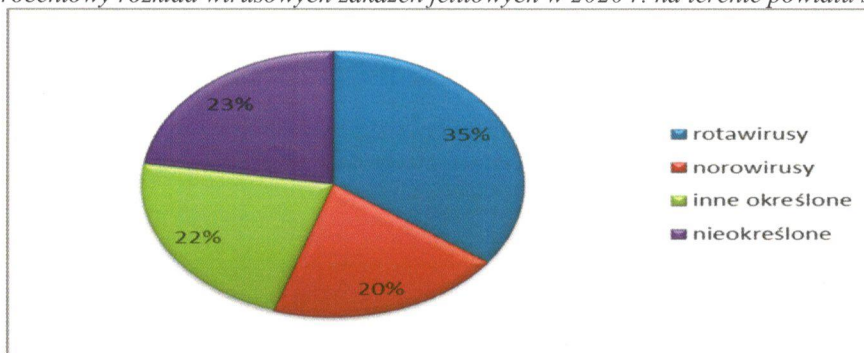
Ryc. 1. Liczba zachorowań na salmonellozy w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

Poza zatruciami o potwierdzonej etiologii bakteryjnej w 2020 roku w powiecie słupskim zanotowano 140 przypadków zachorowań wirusowych (Tab. 1). Przyczyną tych zachorowań były głównie norowirusy (8 przypadków) i rotawirusy (14 przypadków) (Tab. 1, Ryc. 2). W 33 przypadkach prawdopodobnych wirusowych zakażeń jelitowych, rozpoznanie zostało oparte tylko na podstawie obrazu klinicznego zachorowania.

Ponadto PPIS w Słupsku odnotował 85 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Ryc. 2. Procentowy rozkład wirusowych zakażeń jelitowych w 2020 r. na terenie powiatu słupskiego.

W 2020 r. w powiecie słupskim odnotowano 2 ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową, które dotyczyły gospodarstw domowych. We wszystkich ogniskach ogółem narażonych było 8 osób. Objawy chorobowe ze strony układu pokarmowego wystąpiły u 5 osób, które to osoby były hospitalizowane. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za dolegliwości żołądkowo-jelitowe w jednym ognisku była salmonella, natomiast w drugim czynnika etiologicznego nie ustalono.

ODRA, ŚWINKA, RÓŻYCZKA, OSPA WIETRZNA

PPIS w Słupsku w 2020 r. na terenie powiatu słupskiego nie odnotował zachorowań na odrę, świnkę i różyczkę (Tab. 2, Ryc. 3), w przypadku, których od 2018 r. obserwuje się tendencję spadkową. (Tab. 2, Ryc. 3). W zakresie ww. chorób, poza ospą wietrzną, sytuacja epidemiologiczna poprawiła się po wprowadzeniu szczepień ochronnych.

Tab. 2. Liczba zachorowań i zapadalność na ospę wietrzną, różyczką i świnkę w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

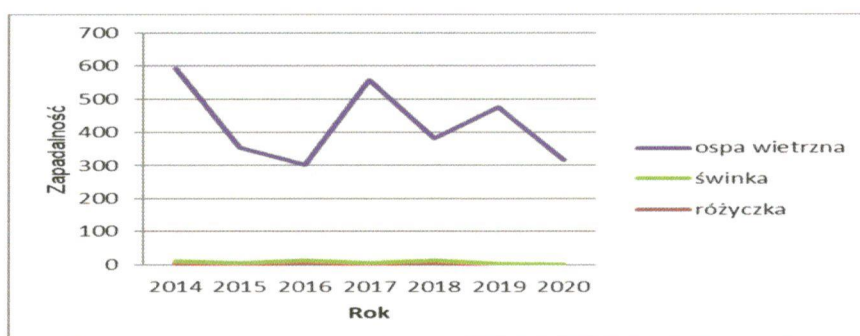
Choroby zakaźne		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
różyczka	liczba zachorowań	2	3	4	0	2	0	0
	zapadalność	2,05	3,08	4,09	0,00	2,02	0,00	0,00
świnka	liczba zachorowań	9	2	9	5	10	2	0
	zapadalność	9,25	2,05	9,25	5,05	10,13	2,02	0,00
ospa wietrzna	liczba zachorowań	566	339	282	544	365	467	239
	zapadalność	581,46	348,26	288,56	551,94	369,67	472,70	241,95

W 2020 roku na terenie powiatu słupskiego w przypadku ospy wietrznej zapadalność wyniosła 241,95 na 100 000

mieszkańców (239 przypadków), czyli prawie 2-krotnie mniej niż w z roku 2019, gdzie odnotowano 467 przypadków (zapadalność 472,70 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 2, Ryc. 3).

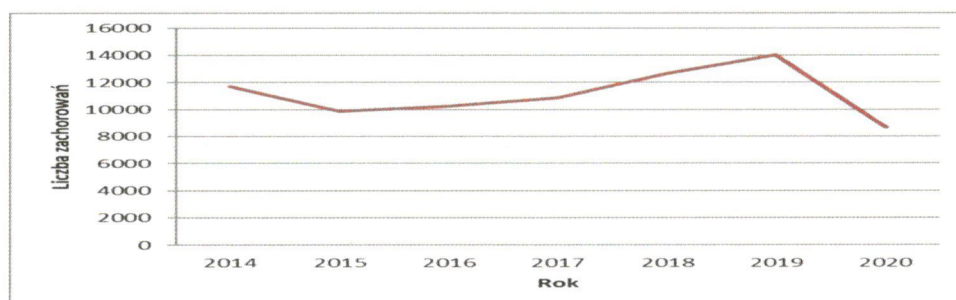
Ryc. 3. Zmiany współczynnika zapadalności na różyczkę, świnkę i ospę wietrzną w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

GRYPA

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego. W 2020 r. współczynnik zapadalności na gripę na terenie powiatu słupskiego uzyskany na podstawie przekazanych przez lekarzy formularzy MZ-55 wyniósł 8772,94 na 100 000 mieszkańców (8666 zachorowań) i jest niższy w porównaniu do roku 2019 (14181,17 na 100 000 mieszkańców – 14010 przypadków) (Tab. 1, Ryc. 4). Definicja przyjęta na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej pozwala na wykazanie wszystkich zachorowań grypopodobnych i ostrych zakażeń dróg oddechowych, niezależnie od etiologii. Podane dane są niedoszacowane, ponieważ duża część pacjentów leczyc się sama w domu nie zgłaszając się na konsultacje do lekarza.

Ryc. 4. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH I MÓZGU (BAKTERYJNE I WIRUSOWE)

W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano 2 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (Tab. 1, Tab. 3), oraz 3 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (Tab. 1, Tab. 4).

Tab. 3. Liczba zachorowań i zapadalność na bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	liczba zachorowań	9	8	5	3	4	6	2
	zapadalność	9,25	8,22	5,12	3,04	4,05	6,07	2,02

W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego odnotowano 2 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Czynnikiem etiologicznym była: *Streptococcus pneumoniae* i *Borrelia burgdorferi*.

Tab. 4. Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

Choroba zakaźna	Rok
-----------------	-----

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	liczba zachorowań	7	3	7	4	2	0	3
	zapadalność	7,19	3,08	7,16	4,05	2,02	0,00	3,04

Na terenie powiatu słupskiego nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. W każdym przypadku zakażenia inwazyjnego o etiologii *Neisseria meningitidis* zostaje przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne oraz podejmuje się działania mające na celu przecięcie dróg szerzenia się zakażenia. Nadzorem obejmowane są osoby z otoczenia osoby chorej.

Zagrożeniem dla zdrowia i życia są również zachorowania wywołane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae*. Najbardziej podatne na zakażenia są niemowlęta i dzieci do 5 roku życia oraz dorośli powyżej 65 roku życia. W 2020 r. PPIS w Słupsku na terenie powiatu słupskiego zarejestrował 2 przypadki choroby pneumokokowej: 1 przypadek w przebiegu posocznicy, 1 w przebiegu zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (Tab. 1, Tab. 5).

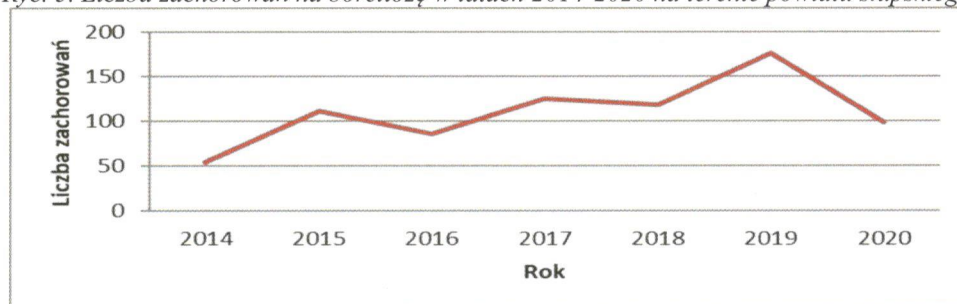
Tab.5. Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową oraz inwazyjną chorobę pneumokokową na terenie powiatu słupskiego w latach 2014-2020.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
inwazyjna choroba meningokokowa	liczba zachorowań	4	4	0	3	0	1	0
	zapadalność	4,11	4,11	0,00	3,04	0,00	1,01	0,00
inwazyjna choroba pneumokokowa	liczba zachorowań	6	11	2	5	7	17	2
	zapadalność	6,15	11,26	2,05	5,07	7,09	17,21	2,02

BORELIOZA Z LYME

Wielonarządowa choroba zakaźna, przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*. Objawy kliniczne boreliozy są niespecyficzne co utrudnia rozpoznanie i leczenie. Nieleczona może prowadzić do poważnych następstw np.: zapalenia stawów, zaburzeń rytmu serca, uszkodzeń nerwów.

Ryc. 5. Liczba zachorowań na boreliozę w latach 2014-2020 na terenie powiatu słupskiego.

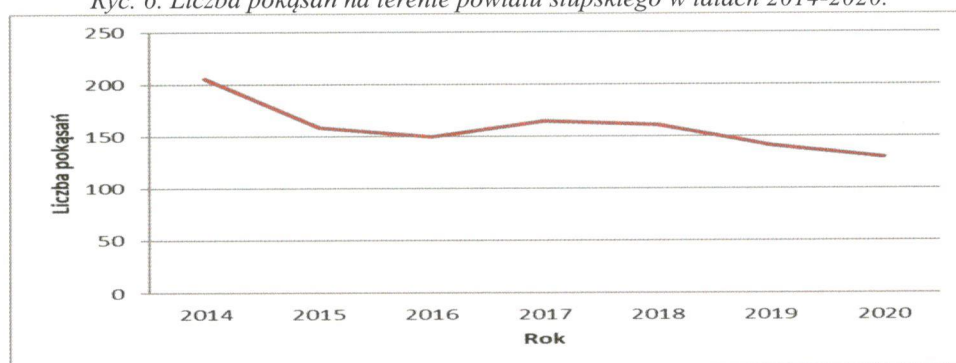
W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano 98 przypadków boreliozy (zapadalność 99,21) (Ryc. 5, Tab. 1). W porównaniu z rokiem 2019 prawie 2-krotny spadek odnotowanych zachorowań. Przeważającymi postaciami boreliozy była postać skórna.

W 2020 roku największą liczbę zachorowań na boreliozę odnotowano na terenie gminy: Dębica Kaszubska (32 przypadki), Darnica (13 przypadków), Kępice (11 przypadków), Ustka (10 przypadków), wiejskiej Słupsk (9 przypadków), Kobylnicy (8 przypadków).

WŚCIEKLIZNA

W przypadku wścieklizny zapobieganie zachorowaniom wymaga współdziałania pracowników podmiotów leczniczych, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Dzięki masowym szczepieniom zwierząt, a także szybkiemu wdrożeniu szczepień przeciw wściekliznie u osób pokąsanych przez nieznaną zwierzę na terenie powiatu słupskiego od kilkudziesięciu lat nie zanotowano zachorowania człowieka na wściekliznę. W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego zarejestrowano 130 pokąsań przez zwierzęta (Ryc. 6), głównie przez psy i koty. Szczepieniom przeciw wściekliznie poddano 20 osób (Tab. 1). Liczba pokąsań od 2017 r. ulega zmniejszaniu się. Najwięcej przypadków pokąsań przez zwierzęta rejestruje się w sezonie wiosenno-letnim.

Ryc. 6. Liczba pokąsań na terenie powiatu słupskiego w latach 2014-2020.

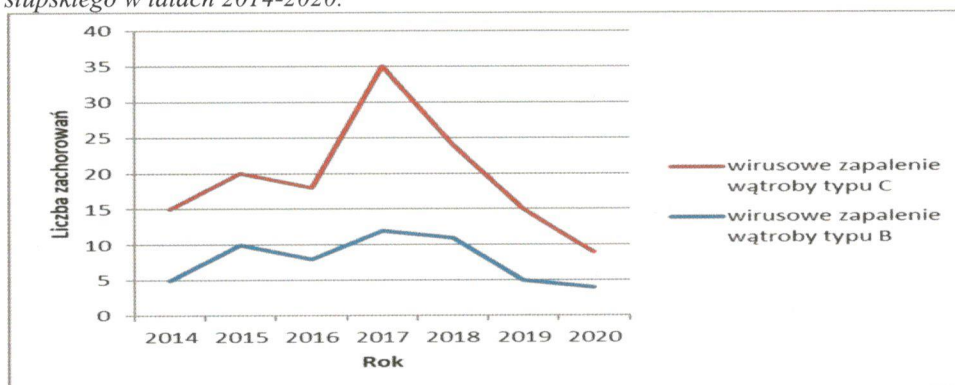

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU A, TYPU B i TYPU C

W 2020 r. w powiecie słupskim PPIS w Słupsku nie odnotował zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A (Tab. 1).

Do zakażenia wirusem WZW typu B i WZW typu C (Tab. 1) może dojść podczas wykonywania zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanek, które stanowią ryzyko transmisji zakażeń krwiopochodnych, zarówno w podmiotach leczniczych świadczących usługi medyczne, jaki i w sektorze usług pozamedycznych (np. studia tatuażu, salony kosmetyczne, fryzjerskie), narzędziami wielokrotnego użytku, które nie zostały w sposób właściwy poddane dekontaminacji. Poniższy wykres przedstawia ilość zarejestrowanych na terenie powiatu słupskiego zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C (Ryc. 7).

Ryc. 7. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i wirusowe zapalenie wątroby typu C na terenie powiatu słupskiego w latach 2014-2020.

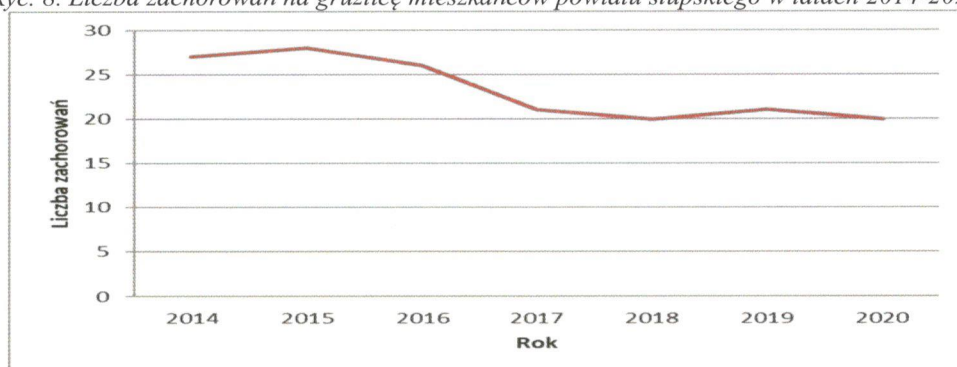
W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego odnotowano 4 przypadki WZW typu B (zapadalność 4,05 na 100 000 mieszkańców) i 5 przypadków WZW typu C (zapadalność 5,06 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 1, Ryc. 7). Od roku 2017 zarówno w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C jak i wirusowego zapalenia wątroby typu B obserwuje się tendencję spadkową.

GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą zakaźną ludzi i zwierząt występującą na całym świecie. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zachorowania są prątki gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Gruźlica najczęściej przybiera postać płucną (gruźlica płucna), lecz również może atakować inne narządy. Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. PPIS w Słupsku prowadzi nadzór nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia. W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego zanotowano 20 przypadków zachorowań na gruźlicę. (Tab. 1, Ryc. 8).

Ryc. 8. Liczba zachorowań na gruźlicę mieszkańców powiatu słupskiego w latach 2014-2020.

Od 2015 roku liczba odnotowywanych zachorowań systematycznie spada. Zapadalność wśród mężczyzn jest wyższa niż u kobiet. Najczęściej chorują osoby bezrobotne, bezdomne, emeryci/renciści. W 2020 r. odnotowano 2 zgonów z powodu gruźlicy płuc. Zdecydowana większość przypadków gruźlicy to gruźlica płuc.

PPIS w Słupsku obejmuje nadzorem epidemiologicznym osoby z najbliższego otoczenia chorego i tak w 2020 r. w powiecie słupskim zostało objętych nadzorem 84 osoby. Wszystkie osoby zostały poddane konsultacjom lekarskim celem wykluczenia lub rozpoznania zachorowania.

BŁONICA, SZKARLATYNA, KRZTUSIEC

Błonica, szkarlatyna (płonica) i krztusiec to ostre choroby zakaźne dróg oddechowych. Na terenie powiatu słupskiego od kilkunastu lat nie odnotowano zachorowania na błonicę.

Szkarlatyna jest ostrą chorobą zakaźną przebiegającą z silnym bólem gardła, zapaleniem węzłów chłonnych i drobnopłamistą wysypką. Szczególnie narażone na zachorowanie są małe dzieci. Najwięcej zachorowań można zaobserwować w miesiącach jesienno-zimowych oraz wczesno-wiosennych.

Tab. 6. Liczba zachorowań i zapadalność na szkarlatynę i krztusiec na terenie powiatu słupskiego w latach 2014-2020.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
szkarlatyna	liczba zachorowań	41	61	32	24	25	37	20
	zapadalność	42,12	62,67	32,74	24,35	25,32	37,45	20,25
krztusiec	liczba zachorowań	0	6	16	6	5	5	1
	zapadalność	0,00	6,16	16,37	6,09	5,06	5,06	1,01

W porównaniu z rokiem 2019 (zapadalność 37,45 na 100 000 mieszkańców) w 2020 roku odnotowano spadek liczby zachorowań na szkarlatynę (zapadalność 20,25 na 100 000 mieszkańców).

Na terenie powiatu słupskiego w 2020 roku odnotowano 1 przypadek zachorowania na krztusiec (zapadalność 1,01 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 1, Tab. 6). Zachorowanie dotyczyło kobiety w wieku 19 lat, szczepionej zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

ZAKAŻENIA SARS-CoV-2 (COVID-19)

Pierwszy przypadek zakażenia koronawirusem w Polsce stwierdzono 4 marca 2020 r. w szpitalu w Zielonej Górze, gdzie zdiagnozowano zachorowanie u 66-letniego mężczyzny, który przyjechał autokarem z Niemiec. W okresie od 14 do 20 marca 2020 r. obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a od 15 marca 2020 r. wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, znacząco ograniczający ruch graniczny. Od 20 marca 2020 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązuje w Polsce stan epidemii.

PPIS w Słupsku pierwszy przypadek zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w powiecie słupskim odnotował 05.04.2020 r. była to kobieta w wieku 40 lat. W każdym przypadku zakażenia PPIS w Słupsku podejmuje niezwłocznie działania przeciwepidemiczne związane z ograniczeniem ryzyka zakażenia oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń. Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiologiczna tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. Wdrażano nowe procedury, wytyczne i zalecenia dotyczące działań zapobiegawczych i ograniczających ryzyko zakażenia SARS-CoV-2 oraz strategii nadzoru nad zachorowaniami. Realizowano obowiązki wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń,

nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. COVID-19 to choroba układu oddechowego, która może przebiegać w postaci zapalenia płuc. Zgodnie z definicją przypadku na potrzeby nadzoru epidemiologicznego kliniczne kryteria zakażenia to kaszel, gorączka, duszność, utrata węchu o nagłym początku, utrata lub zaburzenie smaku o nagłym początku. W 2020 r. w powiecie słupskim odnotowano 3302 przypadków zakażeń SARS-CoV-2, potwierdzonych badaniem molekularnym oraz 1 na podstawie objawów klinicznych. PPIS w Słupsku wydał 1968 decyzji dotyczących odbycia obowiązkowej kwarantanny, skrócenia kwarantanny oraz odbycia obowiązkowej izolacji i wygaśnięcia izolacji.

DZIAŁANIA W RAMACH ZAPOBIEGAWCZEGO I BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO

I. DZIAŁALNOŚĆ NADZOROWA

Głównym elementem działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego były działania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego. Działania te przeprowadzono w ramach planowych i interwencyjnych kontroli oraz na wniosek strony.

Typ	Obiekt	Liczba obiektów pod nadzorem		Liczba kontroli		Liczba badań i pomiarów	
		Lata		Lata		Lata	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Zakłady użyteczności publicznej	Zakłady opieki zdrowotnej (SPZOZ, SPMZOZ, NZOZ)	39	39	27	6	8 Legionella	4 Legionelle
	Prywatne gabinety lekarskie	43	43	7	0	-	
	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	3	2	0	3 Legionelle	
	Domy pomocy społecznej	0	9	0	0	3 Legionella	
	Hotele	9	62	0	7	-	3 Legionelle -
	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria	61	9	3	2	-	-
	Toalety publiczne i ogólnodostępne	9	159	22	0	-	-
	Sanatoria, ośrodki wczasowe, pokoje gościnne, pola namiotowe,	159	72	2	0	-	28 Legionelli-
	Inne obiekty użyteczności publicznej (cmentarze, domy kultury, itp.)	66	174	24	0	-	3 Legionelle-
	Woda	Zaopatrzenie w wodę-urządzenia zbiorowego zaopatrzenia + indywidualne ujęcia wody	174	15	6	13	137(20) *
Kąpieliska (morskie/śródlądowe 14/1)		15	15	59	15	15	15
Pływalnie		15	9	0	1	89	12
Zakłady żywienia -żywnościowe	Zakłady produkcji żywności	127	118	38	10	36	41 (10)*
	Zakłady obrotu żywnością	510	489	151	56	61 (2)*	19
	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	376	353	178	105	10 (5)*	19 (5)*
	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	184	185	89	31	8	0
	Zakłady przedmiotów użytku	7	6	11	0	1	0
Placówki oświatowe i wychowawcze	Żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne	49	37	34	5	395	72
	Szkoły (podstawowe, gimnazja, zespoły szkół,)	48	46	49	16	97	167
	Inne: DPS, Internat	2	9	2	1	-	-
	Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	410	238	74	33	-	-

	Zakłady pracy	346	346	166	51	0	0
	Kontrola spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach przed podjęciem działalności gospodarczej	-	-	88	87	-	-
Ogółem		2652	2436	1047	439	863(27)*	470(34)*

* zakwestionowane

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku w 2020 r. objęły następujące obszary:

- **Zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w sytuacjach awaryjnych:** w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2010 r. odnotowano 47 awarii urządzeń wodociągowych, które nie miały wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne ludności – nie odnotowano zgłoszeń pogorszenia stanu zdrowia w związku z tymi awariami.
- **Zabezpieczenia epidemiologicznego:** w 2020 r. na terenie powiatu słupskiego przeprowadzono 6377 wywiadów epidemiologicznych w środowiskach, w których wystąpiło zachorowanie lub podejrzenie zachorowania na chorobę zakaźną.
Obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak i całej populacji. Warunkiem osiągnięcia odporności populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób. Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób uodpornionych przeciw tym chorobom i skutecznie zmniejsza ryzyko endemicznego szerszenia się chorób zakaźnych w populacji. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia chorób oraz ich powikłań. W 2020 r. na terenie powiatu słupskiego 188 prawnych opiekunów dzieci nie wyraziło zgody na przeprowadzenie szczepień obowiązkowych 126 dzieci. Z informacji przesyłanych przez rodziców wynika, że obowiązek szczepień nie jest wykonywany z obawy o negatywne skutki zdrowotne, a także z wątpliwości co do składu preparatów szczepionkowych. Informacje te, rozpowszechniane są głównie w Internecie i przechwytywane przez tzw. ruchy antyszczepionkowe.
- **Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku:**
  - **kontrola warunków produkcji i obrotu żywnością w:** zakładach produkcyjnych, żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego, miejscach obrotu żywnością oraz zakładach produkcji i obrotu przedmiotami użytku. Przeprowadzono łącznie 202 kontrole sanitarne: kontrole kompleksowe i tematyczne w ramach realizacji planu kontroli na 2020 r. oraz kontrole interwencyjne, sprawdzające i na wniosek strony.
  - **kontrola jakości zdrowotnej żywności wprowadzanej do obrotu,** zwłaszcza mikrobiologicznie nietrwalej, w tym pobieranie próbek żywności: pobrano łącznie 79 próbek żywności, z czego zakwestionowano 15 próbek lodów z automatu - niespełnienie kryteriów higieny procesu ze względu na liczbę Enterobacteriaceae,
  - **współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Słupsku:** odbywa się na mocy zawartego porozumienia, w zakresie dotyczącym produkcji i wprowadzania do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.
W ramach współpracy przekazywano wzajemnie informacje dotyczące m.in. występowania chorób zakaźnych u zwierząt łownych i hodowlanych oraz nieprawidłowości w zakładach produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność pochodzenia zwierzęcego. Prowadzono wzmożony nadzór nad wprowadzaniem do obrotu mięsa drobiowego, produktami z mięsa drobiowego i jajami oraz w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) w zakresie identyfikowalności i legalności pochodzenia mięsa wieprzowego i dzicyzny.
  - **współpraca z innymi organami kontrolnymi:**
W związku z „Planem działania na 2020 r. dotyczącym nadzoru nad produkcją pierwotną żywności pochodzenia roślinnego, realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono 2 kontrole w gospodarstwach rolnych wyznaczonych do wspólnych kontroli PIS – PIORIN. W ramach ww. kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę owoców miękkich (malina) w kierunku zawartości metali ciężkich – wynik niekwestionowany.

- **graniczna kontrola sanitarna:** przeprowadzono 4 kontrole środków spożywczych przywożonych z zagranicy oraz 2 kontrole środków spożywczych wywożonych za granicę, w wyniku których PPIS w Słupsku wydał 6 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych.
- **działania podejmowane w ramach krajowego systemu RASFF** (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt) - przeprowadzono kontrole sanitarne oraz monitorowano proces wycofywania produktów z obrotu w związku z otrzymanymi powiadomieniami dotyczącymi produktów:
  - olej z ryżu z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydolu oraz stwierdzenia estrów 3-MCPD,
  - ćwiartka z kurczaka mrożonego z uwagi na stwierdzenie obecności salmonella Enteritidis,
  - skórki z szyi z indyka z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella z gr. CO,
  - musli z uwagi na obecność niedeklarowanego składnika alergennego – orzechów ziemnych,
  - serek puszysty rzodkiewka z mleka krowiego z uwagi na stwierdzenie niezadeklarowanej obecności alergenu – gorczycy,
- batonik w związku z licznymi skargami konsumenckimi dotyczącymi wystąpienia niepożądanych objawów po zjedzeniu ww. batonika – biegunka, ból, brzucha, wysypka, ból głowy
- sezam z uwagi na obecność Salmonella Amsterdam i Salmonella Liwingstone,
- talerz deserowy „granit” z uwagi na stwierdzenie migracji ołowiu,
- hamburger drobiowy z uwagi na obecność Listeria monocytogenes,
- rodzynki sułtańskie z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny,
- kasza jaglana z uwagi na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu - glifosfatu,
- mielonka tyrolska z uwagi na obecność Listeria Monocytogenes,
- chipsy bananowe z uwagi na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu bezno(a)pirenu i sumy WWA,
- ugniatacz do ziemniaków z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego poziomu migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- sezam i produkty zawierające sezam z Indii (bajgle) i Francji ze względu na ryzyko zanieczyszczeniem tlenkiem etylenu,
- buraczki wiórki z uwagi na stwierdzenie ciała obcego – szkła.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach żywniowo-żywnościowych:

- niezachowany bieżący stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń, powierzchni roboczych, sprzętu i wyposażenia,,
- brak lub nieaktualne orzeczenia lekarskie pracowników,
- środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia,
- nieprawidłowe warunki przechowywania i magazynowania środków spożywczych - niezachowana segregacja, żywność narażona na zanieczyszczenia,
- nieprzestrzeżenie procedur opartych na zasadach HACCP (system analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w toku kontroli wydawano bieżące zalecenia, wobec osób odpowiedzialnych stosowano sankcje karne (nałożono 38 mandatów karnych na łączną kwotę 7200 zł) oraz wszczynano postępowania administracyjne.

- **działania w ramach nadzoru nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych:**

W ramach współpracy z Zespołem do Walki z Przestępczością Narkotykową Wydziału Kryminalnego KMP w Słupsku prowadzona jest stała wymiana informacji o miejscach, gdzie potencjalnie może być prowadzona sprzedaż tzw. dopalaczy. Na terenie powiatu nie stwierdzono stacjonarnych punktów prowadzących sprzedaż środków zastępczych.

W 2020 r. nie odnotowano zgłoszeń podmiotów leczniczych o zatruciu, podejrzeniu zatrucia lub zgonu wywołanego środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. Nie prowadzono postępowań administracyjnych.

➤ Nadzór nad warunkami sanitarnymi w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych:

- prowadzono kontrole warunków sanitarno-higienicznych w żłobkach, przedszkolach, szkołach, placówkach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży. Dokonywano oceny warunków do utrzymania higieny osobistej, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, warunków ochrony placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych

przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi, prowadzonego dożywiania w szkołach, ergonomii mebli w szkołach i przedszkolach, posiadania certyfikatów na meble edukacyjne i sprzęt sportowy, higieny procesów nauczania, możliwości pozostawiania podręczników w szkole oraz przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2020/2021. Prowadzono nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach;

- podejmowano działania zmierzające do rozwiązywania problemów z zakresu higieny dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach, szkołach, wypoczynku i rekreacji poprzez udzielanie informacji, doradztwa, wskazywania rozwiązań w oparciu o przepisy prawne;
- uczestniczono w spotkaniu dyrektorów szkół z gminy Główny i Smółdino oraz w spotkaniu dyrektorów publicznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych z powiatu słupskiego i z wytypowanych powiatów województwa pomorskiego dotyczących bezpieczeństwa dzieci i uczniów w okresie epidemii COVID-19; omawiano aktualne przepisy, wytyczne w tym zakresie; wypracowywano rozwiązania w konkretnych zaistniałych sytuacjach;
- opiniowano procedury postępowania w zakresie bezpieczeństwa i higieny – COVID-19 w placówkach oświatowych;
- koordynowano działania w zakresie zminimalizowania rozprzestrzeniania się COVID-19 w placówkach oświatowych w sytuacji pojawienia się na terenie podmiotu osoby zakażonej;
- udzielano porad, konsultacji dyrektorom żłobków, przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego na terenie danego podmiotu;
- opiniowano wnioski w sprawie zawieszenia zajęć ze względu na sytuację epidemiologiczną mogącą stanowić zagrożenie zdrowia dzieci, uczniów, wychowanków;
- kontynuowano współpracę z lokalną administracją samorządową, instytucjami i organami państwowymi.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych szkołach, placówkach wychowania i nauczania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży:

- niezachowany właściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń (np. podłóg, ścian, sufitów w pomieszczeniach lekcyjnych, ciągach komunikacyjnych), schodów w klatce schodowej;
- brak właściwego oświetlenia sztucznego w sali gimnastycznej i w salach zajęć,
- nieprzestrzeganie terminowości zgłoszeń przez organizatora wypoczynku do kuratora oświaty. Skutkuje to brakiem możliwości dokonania kontroli, szczególnie w przypadku gdy wypoczynek jest kilkudniowy.

➤ Nadzór nad jakością wody do spożycia, miejscami wykorzystywanymi do kąpieli i nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- **monitoring jakości wody do spożycia** prowadzono w 2020 r. wg ustalonego harmonogramu; odnotowano 2 interwencje na jakość wody przeznaczonej do spożycia - zasadne,
- **monitoring jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli:** pod nadzorem znajdowało się 15 kąpielisk (nad morzem 14, nad jeziorem 1). Wydano 67 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku udostępniając je do publicznej wiadomości na stronie internetowej PSSE w Słupsku oraz 4 sezonowe oceny jakości wody w kąpieliskach,
- kontrola obiektów użyteczności publicznych: w 2020 r. przeprowadzono 9 kontroli (w hotelach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych). Ponadto przeprowadzono 3 kontrole z zakresu działalności prowadzonej przez podmioty lecznicze w tym sanatoriach.

➤ Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach:

- Podmioty lecznicze: brak oznakowania na workach z odpadami medycznymi identyfikujących kod odpadów w nim przechowywanych, nazwę wytwórcy odpadów medycznych, daty i godziny rozpoczęcia użytkowania oraz daty i godziny zamknięcia worka.
- Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie: brudne i poplamione pokrowce i materace, kurz, pajęczyny w pokojach mieszkalnych, brudny sprzęt porządkowy udostępniany wczasowiczom, brudne podłogi i nieoczyszczona wykładzina podłogowa, brudne okna i rolety w oknach, brak mydła do mycia rąk przy umywalkach w łazienkach, brak wyników z badań ciepłej wody użytkowej w zakresie bakterii legionella..

➤ Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy

- kontrola przestrzegania przepisów m.in.:
  - z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy;

- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich;
- występowania substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- wprowadzania przez producentów, importerów i inne osoby do obrotu i stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin niebezpiecznych, produktów biobójczych oraz detergentów,
- wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3;
- w zakresie występowania na stanowiskach pracy czynników szkodliwych;
- dokonywania ocen ryzyka zawodowego,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w ramach nadzoru nad warunkami pracy prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie występowania chorób zawodowych oraz przekazywane są dane dotyczące stwierdzonych chorób zawodowych do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych prowadzonego przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi. Na terenie powiatu słupeckiego wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej.

• **Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach pracy:**

- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych,
- przekroczenia NDS pyłów na stanowiskach pracy,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników.

W przypadku stwierdzenia naruszenia wymagań prawnych w zakresie nadzorowanym przez organy inspekcji sanitarnej wobec osób odpowiedzialnych wszczynano postępowanie administracyjne, egzekwowano działania naprawcze oraz stosowano przewidziane prawem sankcje karne.

Zestawienia zbiorcze wybranych elementów prowadzonego postępowania administracyjnego i egzekucyjnego w poszczególnych grupach obiektów w latach 2019–2020.

Typ obiektu	Mandaty		Postępowanie administracyjne	
	Liczba /Kwota (PLN)		Decyzje na poprawę stanu technicznego/unieruchomienia/wycofania/jakości wody	
	2019	2020	2019	2020
Podmioty lecznicze	2/600	2/300	0	0
Zakłady usług fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej	2/500	0	0	0
Zaopatrzenie w wodę do spożycia	1/200	2/700	31	51
Ośrodki wczasowe	1/100	3/300	0	2
Prywatne gabinety lekarskie	0	0	0	0
Zakłady produkcji żywności	5/500	2/500	1	2
Zakłady obrotu żywnością	35/6350	15/2450	5	3
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	26/5100	15/3350	3	1
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	11/1800	6/900	0	1
Placówki oświatowe	0	0	3	5
Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	0	0	0	0
Zakłady pracy	0	0	16	3
Ogółem	83/15150	45/8500	59	68

Ponadto w 2020 r. w konsekwencji stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych podczas działań kontrolnych PPIS w Słupsku wszczął 215 postępowań administracyjnych nałożył 307 decyzji opłatowych na kwotę 51022 zł na odpowiedzialne podmioty w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.-

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku oprócz działań planowych, rozpatruje sprawy w związku ze zgłoszonymi wnioskami dotyczącymi obiektów znajdujących się pod nadzorem lub związanych z bezpieczeństwem epidemiologicznym społeczeństwa lokalnego.

Zestawienie rodzaju załatwianych spraw wg problematyki na terenie powiatu słupeckiego w latach 2019–2020.

Rodzaj sprawy	Postępowanie administracyjne			
	Decyzje		Postanowienia /wystąpienia/opinie	
	2019	2020	2019	2020
sprowadzenie zwłok z zagranicy	-	-	11	10
ekshumacje/dochowanie zwłok/szczątek/prochów	107	96	-	-

zabezpieczenie sanitarne imprez masowych	-	-	8	1
oceny jakości wody do spożycia	-	-	189	183
orzeczenia i komunikaty o przydatności wody do kąpieli – kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli	4	0	38	4
stwierdzenie spełnienia wymogów przez podmioty lecznicze	-	0	-	0
stwierdzenie spełnienia wymogów przez podmioty podejmujące działalność gospodarczą (zakłady użyteczności publicznej)	6	2	75	55
zatwierdzenie/warunkowe zatwierdzenie zakładów żywnościowo-żywnościowych	71/68	58/48	3	14
stwierdzenie lub brak podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	16	1	0	1
postępowanie w sprawach oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	-	-	32	98
postępowanie w sprawie strategicznej oceny na środowisko, uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	-	-	52	48
uzgodnienie dokumentacji projektowej/oceny higieniczne	-	-	18/3	16/1
opiniowanie związane z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych	-	-	55	44
Ogółem	272	205	484	475

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku oprócz działań planowych, rozpatruje sprawy w związku ze zgłoszonymi wnioskami dotyczącymi obiektów znajdujących się pod nadzorem lub związanych z bezpieczeństwem epidemiologicznym społeczeństwa lokalnego.

Zestawienie wg problematyki podejmowanych działań interwencyjnych na terenie powiatu słupskiego w latach 2019–2020.

Lp.	Przedmiot	Lata	
		2019	2020
1	Niewłaściwa jakość wody do spożycia (zanieczyszczenie związkami żelaza i przekroczenie mętności) wynikająca z eksploatacji przestarzałych sieci	2	0
2	Niewłaściwa gospodarka odpadami i ściekami	0	1(1)*
3	Uciążliwości dla mieszkańców związane z działalnością zakładów pracy i zakładów gastronomicznych (hałas, zapachy), zwłaszcza zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych	0	1(1)*
4	Niewłaściwy stan sanitarny w zakładach użyteczności publicznej (zakłady fryzjerskie, hotele), placówkach służby zdrowia (szpital), w zakładach pracy	7 (2)*	11 (1)*
5	Niewłaściwe warunki higieniczno-zdrowotne w mieszkaniach (zagrzybienie, tlenek węgla, insekty, stan sanitarny)	1	7(5)*
6	Niewłaściwy stan sanitarny budynków i posesji (awarie, insekty, gryzonie)	1	1(1)*
7	Niewłaściwa jakość produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych	4 (3)*	5
8	Niezachowanie właściwych warunków sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnościowych oraz wymagań higienicznych i zdrowotnych personelu	16 4)*	9 5)*
9	Prowadzenie działalności w zakresie produkcji i obrotu żywnością w złych warunkach sanitarno-technicznych	4 (2)*	8 3)*
10	Niezachowanie higienicznych warunków w placówkach oświatowo-wychowawczych	4	6 (2)*
11	Niezachowanie higienicznych warunków w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży	3	2
Ogółem		42 (11)*	51 (19)*

* w tym uzasadnionych

Ponadto w 2020 roku PPIS w Słupsku przekazał 7 wniosków mieszkańców powiatu słupskiego o podjęcie działań interwencyjnych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

II. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA-LABORATORYJNA

W strukturze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupsku funkcjonuje Oddział Laboratoryjny, który tworzą cztery laboratoria:

- Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii,
- Laboratorium Badania Wody i Gleby,
- Laboratorium Badania Środowiska Pracy,
- Laboratorium Badania Żywności.

Zapewniają one realizację części zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku poprzez:

- 1) wykonywanie badań i analiz laboratoryjnych,
- 2) wykonywanie badań i pomiarów środowiskowych,
- 3) udział w opracowywaniu ocen i analiz środowiskowych oraz analiz stanu sanitarnego wód i gleby – czynników warunkujących zdrowie ludności,
- 4) udział w realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia.

Pełny zakres badań wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku jest dostępny na stronie internetowej www.psseslupsk.bip.gov.pl

Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku od dnia 28.12.2004 r. posiada certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji Nr AB 572. Zakres akredytacji ulega systematycznej aktualizacji i rozszerzaniu o nowe metody badawcze i nowe dziedziny badań. Aktualny wykaz badań objętych akredytacją podany jest na stronie PCA www.pca.gov.pl

Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku jest komórką, która oprócz wykonywania badań nadzorowych wg planów i harmonogramów, wykazuje stan pełnej gotowości do podjęcia działań wymagających natychmiastowej reakcji w celu zapewnienia bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego. Do takich działań należą:

- kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia w przypadku awarii sieci wodociągowej,
- monitoring jakości wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli oraz wody z pływalni,
- badania mikrobiologiczne i helmintologiczne gleby, w której zaistniała możliwość skażenia,
- badania mikrobiologiczne i helmintologiczne ścieków, osadów ściekowych,
- badania próbek z ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

Posiadane przez OL kompetencje (przygotowanie merytoryczne i techniczne), dbałość o zachowanie zasad dobrej praktyki laboratoryjnej jak również ciągła kontrola jakości badań umożliwiają przeprowadzenie badań z należytą starannością oraz uzyskanie wiarygodnych wyników.

Ponadto, mając na uwadze rangę problemu zapewnienia bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego PPIS podjął działania i utworzył Powiatowy Ośrodek Analiz Laboratoryjnych (POAL), w skład którego wchodzi również pracownicy OL.

Do najistotniejszych zadań POAL należy:

- prowadzenie monitoringu skażeń biologicznych i chemicznych,
- pobieranie próbek komponentów środowiska, żywności i wody.

III. DZIAŁALNOŚĆ W RAMACH OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania i realizowane programy mające na celu rozpowszechnienie wiedzy ukierunkowanej na zapobieganiu zagrożeniom zdrowotnym oraz zmianę świadomości określonych grup społecznych.

W omawianym okresie realizowano następujące programy prozdrowotne w ramach działań edukacyjno - informacyjnych:

Lp.	Programy prozdrowotne: styczeń – grudzień 2020 r.
1.	<p>Program „Trzymaj Formę”</p> <p>Program edukacyjny w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program realizowany metodą projektu.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: 15 szkół podstawowych.</p> <p>W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane z powodu zamknięcia placówek oświatowo – wychowawczych.</p>
2.	<p>„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”</p> <p>Program w zakresie profilaktyki HIV/AIDS skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz studentów. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, olimpiady wiedzy, formy wizualne, dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne.</p>

	<p>POWIAT – uczestnicy z 52 placówek oświatowo – wychowawczych, pacjenci z podmiotów leczniczych.</p> <p>W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane z powodu zamknięcia placówek oświatowo – wychowawczych.</p>
3.	<p>„Bieg po zdrowie”</p> <p>Program skierowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i nauczycieli. Celem programu jest zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: uczniowie z 6 szkół podstawowych.</p> <p>W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane z powodu zamknięcia placówek oświatowo – wychowawczych.</p>
4.	<p>„Znamię? Znam je!”</p> <p><i>Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest profilaktyka i wczesne wykrywanie zachorowań na czerniaka oraz dostarczanie wiedzy nt. odpowiedzialnego korzystania z solariów i właściwej ochrony przed promieniowanie UV.</i></p> <p>POWIAT – uczestnicy: uczniowie z 1 szkoły ponadpodstawowej oraz ich rodzice (124 osoby).</p>
5.	<p>„Podstępne WZW”</p> <p><i>Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest profilaktyka zakażeń HBV i HCV, podniesienie poziomu wiedzy na temat infekcji wywołanych przez wirusa zapalenia wątroby typu B i C.</i></p> <p>POWIAT – uczestnicy: uczniowie z 1 szkoły ponadpodstawowej oraz ich rodzice (124 osoby).</p>
6.	<p>„Skąd się biorą produkty ekologiczne”</p> <p>Program edukacyjny dla przedszkoli, którego głównym celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.</p> <p>POWIAT – uczestnicy: dzieci z 1 przedszkola.</p>

7.	<p>„Bezpieczeństwo wypoczynku dzieci i młodzieży”</p> <p>Bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje – interwencja skierowana była do rodziców, opiekunów, dzieci i młodzieży odpoczywających w czasie ferii i wakacji. Wypoczynek organizowany w miejscu zamieszkania przez placówki oświatowo – wychowawcze: świetlice wiejskie, szkolne oraz w domu. Współpracowano z samorządami lokalnymi, Komendą Miejską Policji w Ustce i Słupsku, WOPR Ustka. Prowadzono monitoring placówek organizujących wypoczynek dzieci i młodzieży, dystrybucję materiałów edukacyjnych, pogadanki, rozmowy indywidualne.</p> <p>Informacje na temat bezpiecznych ferii i wakacji na bieżąco umieszczano na stronie internetowej PSSE. Przygotowano tablicę informacyjno – edukacyjną dla pracowników i petentów Stacji.</p> <p>W ramach realizowanych działań Oświata Zdrowotna przeprowadziła akcję profilaktyczną na promenadzie w Ustce.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, rodzice, opiekunowie, uczestnicy akcji (ok. 600 osób).</p>
8.	<p>„Profilaktyka grypy”</p> <p>Celem interwencji była profilaktyka w zakresie zachorowań na gripę, działania skierowane były do społeczności lokalnej.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, prelekcje, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, informacja na stronę internetową PSSE, przygotowanie tablicy edukacyjnej w PSSE, współpracę z placówkami oświatowo – wychowawczymi, podmiotami leczniczymi.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, rodzice, pacjenci podmiotów leczniczych (ok. 330 osób).</p>
9.	<p>„Profilaktyka zatruc środkami zastępczymi – Dopalacze”</p> <p>Celem interwencji była profilaktyka w zakresie zażywania dopalaczy przez uczniów.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, akcje profilaktyczno - informacyjne, rozmowy indywidualne, poradnictwo metodyczne, dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych, organizację punktów informacyjnych na terenie powiatu słupskiego, umieszczanie na bieżąco informacji na stronie internetowej PSSE, współpracę z lokalnymi mediami, samorządami lokalnymi, podmiotami leczniczymi, prowadzenie monitoringu działań w szkołach i placówkach socjalizacyjnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oświata Zdrowotna podejmowała działania w ramach profilaktyki uzależnień w tym dopalaczy podczas ferii zimowych i wakacji letnich na terenie powiatu słupskiego. <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: młodzież, rodzice, opiekunowie, nauczyciele, uczestnicy akcji (ok. 250 osób).</p>
10.	<p>„Październik miesiąc profilaktyki raka piersi”</p> <p>Celem akcji była profilaktyka w zakresie chorób nowotworowych, kształtowanie nawyków samobadania piersi, pokonywanie wstydu i strachu, przekazanie informacji na temat korzystania z badań profilaktycznych.</p> <p>Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w zebraniach wiejskich Sołectw Przytocko i Płocko. Podczas spotkań przeprowadzono pogadanki w zakresie profilaktyki raka piersi. Omówiono czynniki ryzyka zachorowania na nowotwór piersi, niepokojące objawy oraz uświadamiano jak ważnym elementem w procesie szybkiego wykrywania raka piersi jest</p>

	<p>samobadanie. Przedstawiono techniki samobadania piersi z wykorzystaniem fantomu. Zachęcano do korzystania z badań profilaktycznych, systematycznego wykonywania usg piersi jak również mammografii. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem.</p> <p>POWIAT – zadaniem objęto ok. 40 osób.</p>
11.	<p>„Profilaktyka wszawicy”</p> <p>Celem interwencji była profilaktyka wszawicy. Realizacja akcji poprzez: pogadanki, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych.</p> <p>POWIAT – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, rodzice, opiekunowie, nauczyciele z placówek oświatowo – wychowawczych (ok. 360 osób).</p>
12.	<p>„Działania profilaktyczne związane z COVID -19.”</p> <p>Podjęto współpracę z Komendą Miejską Policji w Słupsku oraz Komisariatem Policji w Ustce. Wspólnie zorganizowano akcje informacyjno – edukacyjne mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się COVID – 19 oraz wzrost świadomości na temat panującego zagrożenia. Zachęcano do przestrzegania przepisów i zaleceń sanitarnych tj. częstego mycia i dezynfekcji rąk, zakrywania ust i nosa, zachowaniu dystansu społecznego w miejscach, w których jest to wymagane. Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dot. koronawirusa.</p> <p>POWIAT – odbiorcy ok. 1300 osób.</p>

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku ocenił stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego w 2020 r. na terenie powiatu słupskiego jako dobry. Działania PPIS były skoncentrowane głównie na ograniczeniu szerzenia się zakażeń SARS-CoV-2 wśród mieszkańców. Realizacja zadań wynikających z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego była ograniczona do przypadków stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz zaspakajania niezbędnych potrzeb. Gospodarka w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów prowadzona była prawidłowo. Stan higieniczny obiektów i terenów użyteczności publicznej nie spowodował zagrożenia zdrowia publicznego. Podejmowano skuteczne działania w przypadkach pozyskania informacji o zagrożeniach w ramach prowadzonych krajowych i unijnych systemów monitorowania oraz negatywnych informacji przekazywanych przez obywateli.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Słupsku
Włodzimierz Stawny